

HID - Drobilica

Godina IX, veljača 2012, br. 1

UDK 0+061

ISSN 1845-4569

Izdvajamo

Anti-piratstvo ili
cenzura interneta?

str. 7

Jezični priručnik Coca-Cole

str. 12

Poplava plagijata i
simbolične, lažne
retrakcije u srpskim
znanstvenim časopisima

str. 9

ZAMP naplaćuje istu
stvar tri puta

str. 5

Google uvodi povijesne
promjene u tražilicu

str. 3

Institucije državne uprave
Republike Hrvatske ...

knjiga Živane Hedbeli

str. 2

Sadržaj

Institucije državne uprave Republike Hrvatske - objavljena knjiga Živane Hedbeli	Str. 2
Internetske domene mogu završavati po želji	2
Google uvodi povijesne promjene u tražilicu	3
Wikipedia i dalje s nama	3
Wikipedija se ugasila na jedan dan u znak protesta protiv zakona o piratstvu	4
Posjetitelji Londona ubrzo će moći besplatno pristupiti internetu	4
Spajanje Koninklijke Bibliotheek i Nationaal Archief	4
Racija je počela! Google i IHG brišu linkove za skidanje piratskih albuma	5
ZAMP naplaćuje istu stvar tri puta	5
Još nije vrijeme da web zamijeni šaltere	6
Anti-piratstvo ili cenzura interneta?	7
Besplatan tečaj talijanskog jezika u knjižnici	8
Poplava plagijata u srpskim znanstvenim časopisima	9
<i>Pisci na mreži kao Suradnici u učenju</i>	10
General Motors vs. Microsoft	11
Jezični priručnik Coca-Cole	12
Give me Freeware - stranice s besplatnim programima	13
Počelo je! Slovenci počinju naplaćivati web sadržaj	13

Institucije državne uprave Republike Hrvatske - objavljena knjiga Živane Heđbeli

Na internetskoj adresi http://www.documenta.hr/dokumenti/institucije_drzavne_uprave.pdf nalazi se knjiga članice HID-a Živane Heđbeli *Institucije državne uprave Republike Hrvatske od osamostaljenja do članstva u Europskoj uniji*. Riječ je o knjizi nastaloj na temelju autoričinog doktorata, a koja je nedavno publicirao centar Documenta.

Knjiga se institucijama državne uprave bavi isključivo sa stajališta arhivske znanosti, to jest, precizno se identificira stvaratelje gradiva dokumentiranjem upravnih promjena pravnih osoba.

Rad je ograničen na tijela državne uprave u strogom smislu te riječi, odnosno na Sabor, Predsjednika i Vladu RH; obrađena su tijela koja zakon o državnoj upravi definira tijelima državne uprave (izvršna

vlast). U samom se tekstu djela, osim u rijetkim slučajevima, nije ulazilo u opis raznih savjeta, komisija, odbora, povjerenstava...

U pravilu, iz naziva savjeta, komisije, povjerenstva vidljiva je njegova djelatnost te osnovne zadaće. U prilogu su kazala institucija, diplomatskih misija i konzularnih ureda, čelnika i povjerenika. Kazala omogućuju brzo pretraživanje tijela, odnosno prezimena osobe. U kazalu institucija navedeni su, u mjeri u kojoj je to bilo moguće, ukinuti i postojeći savjeti, komisije, povjerenstva i dr. te brojevi Narodnih novina u kojima su objavljeni relevantni propisi.

U knjizi nije korišteno registraturno i arhivsko gradivo nastalo radom institucija državne uprave. Sukladno Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima javno arhivsko gradivo predaje se nadležnom arhivu u roku koji u pravilu ne može biti dulji od 30 godina od njegova nastanka. Uz rijetke iznimke, ogromna većina gradiva nastalog, ili koje nastaje, radom institucija RH još uvijek se nalazi, više ili manje sređeno, kod samih stvaratelja. Dosta dugo značajna su statusna, organizacijska i ostala pitanja institucija rješavana aktima koji su sporadično objavljavani, čime je otežano njihovo pronalaženje i proučavanje.

Samim time što, za sada, povijest institucija državne uprave nije moguće upotpuniti informacijama iz cjelovitog i sređenog arhivskog gradiva, ovo djelo ne može dati potpun prikaz materije koja čini njezin sadržaj. Opis i sređivanje arhivskog gradiva, ponekad i samo njegovo pronalaženje, proces je koji dugo traje te će tek vrijeme pokazati je li, i koliko, knjiga mogla biti potpunija. Međutim, ono što je sigurno je da je ovaj rad svakako odličan uvod u potpunije sređivanje arhivskog gradiva ukinutih i postojećih stvaratelja.

Priredio Ivo Tokić

Internetske domene mogu završavati po želji

Svjetsko regulatorno tijelo za Internet ICAAN je od 12. siječnja ove godine promijenilo sustav imenovanja internetskih stranica.

Prvotna odluka o reformi imenovanja domena izglasana je u lipnju prošle godine, a konačna je donesena na sastanku u Singapuru, te se njome sustav imenovanja otvara ljudskoj mašti, stoga sve tvrtke od sredine siječnja mogu nastavak svoje domene izabrati po vlastitoj želji i izboru i registrirati takvu domenu za što imaju vremena do 12. travnja, kada ističe rok za prijavu.

Pravo na nove domene imaju svi, a cijena je 185 tisuća dolara.

Umjesto dosad uobičajenih ".com", ".org" ili ".gov" nazivi domena tako će moći završavati sa sufixima poput brendovskih ".pepsi", ".apple", ".toyota". Dosad se zna da je na primjer, tvrtka Canon zatražila domenu ".canon", dok je gradonačelnik Londona zainteresiran za ".London".

Priredio Ivo Tokić

Google uvodi povijesne promjene u tražilicu

U pokušaju da ispravi postojeće greške i nedostatke koji se javljaju prilikom pretraživanja, ali i zadrži vodeće mjesto na tržištu, Google će kroz sljedećih nekoliko mjeseci drastično promijeniti svoju tražilicu. Googleov pretraživač tako će postati mnogo "pametniji", odnosno, umjesto da kao rezultat pretraživanja izbacuje brojne poveznice (linkove), pružat će mnogo više podataka i informacija. Prema najavama, ubuduće će se putem njihove tražilice moći dobiti konkretni odgovori na pitanja korisnika, umjesto da ih se usmjerava na druge stranice koje bi mogle sadržavati odgovor na to pitanje.

U Googleu smatraju kako su promjene koje uvode najveće u povijesti tvrtke te će utjecati na milijune internetskih stranica koje se koriste njihovim uslugama. Pretraživanje će se i dalje odvijati na isti način kao i do sada, odnosno prema ključnim riječima, ali promjena će biti vidljiva tek u rezultatima. Dakle, umjesto izbacivanja linkova koji sadrže zatražene ključne riječi, Google će od sada pokušati "shvatiti" i samo značenje upita. Tvrtka cilja na pružanje mnogo konkretnijih i točnijih rezultata spajajući tehnologiju sa "semantičkim pretraživanjem", odnosno razumijevanjem riječi koje se upišu u tražilicu. Prve velike promjene bit će vidljive u sljedećih nekoliko mjeseci, ali cijeli proces "ulaska u novu generaciju pretraživanja" trebao bi trajati i do nekoliko godina.

Kako će pretraživanje funkcionirati? Ukoliko se u tražilicu upiše "Lonjsko polje", uz uobičajene poveznice Google će pružiti informacije o osnovnim karakteristikama traženog pojma, poput lokacije, prosječne temperature na tom području, nadmorske visine i slično. Ako se danas u tražilicu upiše "Lonjsko polje", dobit će se samo linkovi na stranice koje u sebi sadrže te dvije riječi. Kao jednu od najvećih novosti Google navodi da će njihova tražilica, ukoliko se upiše jednostavnije pitanje moći dati i izravan odgovor na njega, bez preusmjeravanja na druge stranice.

Priredio Ivo Tokić, izvor: Indeks.hr

Wikipedia i dalje s nama

Pozivi čelnika Wikipedije urodili su plodom - online enciklopedija skupila je 20 milijuna dolara od svojih donatora koliko je nužno za njezino djelovanje barem još godinu dana. Na prikupljanje donacija su u svojim porukama pozivali Jimmy Wales, Sue Gardner, Jay Walsh i drugi predstavnici Wikipedije.

"Naš model funkcionira fantastično. Obični ljudi koji koriste Wikipediju odrekli su se pokojeg dolara kako bi naš projekt mogao živjeti i rasti u budućnosti. To nam osigurava neovisnost i mogućnost da se posvetimo isključivo pružanju usluga za opću dobrobit. Hvala svim koji su pomogli", kazala je izvršna direktorica Wikipedia Foundationa Sue Gardner.

Preko milijun ljudi doniralo je novce Wikipediji, a među njima je bilo i onih koji su dali znatno više od par dolara poput poput suosnivača Googlea Sergeya Brina koji je donirao pola milijuna dolara. Wikimedia Foundation planira u "sezoni 2011./12. potrošiti 28, 3 milijuna dolara za kupnju i postavljanje servera i druge opreme, te poboljšanje svojih usluga. Wikipedia trenutno ima oko 20 milijuna članaka, a sredinom siječnja je proslavila 11. rođendan.

Ivo Tokić

Wikipedija se ugasila na jedan dan u znak protesta protiv zakona o piratstvu

Wikipedia je u srijedu 18.1.2012. ugasila svoje stranice na engleskom jeziku u znak protesta protiv predloženih zakona za suzbijanje piratstva u SAD-u. U "zamračanju" su sudjelovale i stranice Reddit i Boing Boing. Webmasteri tih stranica protive se predloženom zakonu za suzbijanje piratstva na internetu i zakonu za zaštitu intelektualnog vlasništva o kojima Kongres raspravlja.

Za razliku od Wikipedije, Twitter je odbio sudjelovati u prosvjedu i gašenju svoje stranice.

– Predlagači zakona okarakterizirali su nas kao ljude koji žele omogućiti piratstvo i odobravaju ga – kazao je osnivač Wikipedije Jimmy Wales. Dodao je da to nije istina te kako su oni protiv nepreciznosti zakona koji bi ostavio veliki prostor za tumačenje što je piratstvo, a što ne, pa bi utjecao na mnoge stvari koje zapravo nemaju veze s piratstvom.

Predlagači zakona, su tvrdili da je zakon osmišljen tako da zaustavi prihode "sumnjivih" internetskih stranica. Zakon bi, prema njihovu tumačenju, omogućio vlasnicima sadržaja i vladi SAD-a zatvaranje stranica povezanih s piratstvom.

Ivo Tokić, izvor: Večernji list

Posjetitelji Londona ubrzo će moći besplatno pristupiti internetu

Ove će godine posjetitelji i stanovnici Londona moći koristiti besplatni internet. Operater O2 s gradskim vlastima planira instalirati transmiere na najprometnija mjesta u gradu, što će posebno dobro doći posjetiteljima tijekom razgledavanja znamenitosti grada. Ovo je prvi ovakav dogovor u Velikoj Britaniji, a primjer bi ubrzo mogli slijediti i ostali veliki gradovi u zemlji.

Ivo Tokić

Spajanje Koninklijke Bibliotheek i Nationaal Archief

U siječnju ove godine objavljena je vijest o spajanju Nacionalne knjižnice i Nacionalnog arhiva Nizozemske u jednu ustanovu, što je logički slijed njihove znatne postojeće suradnje. Manje je poznato kako Knjižnica i Arhiv već surađuju na mnogim područjima, poput konzervacije ili zaštite baštine na papiru, u što spada i prestižni program 'Metamorfoze'. 2005. g. otvoren je izložbeni prostor "Nasljeđe Nizozemske" u kojem su obje institucije, smještene u Haagu u dvije međusobno povezane zgrade, već održale brojne spektakularne izložbe iz svog fundusa. Planirani datum početka rada nove, objedinjene, organizacije je 1. srpnja 2013. godine.

Spajanje arhiva i knjižnica u doba papira i tinte nije bilo uobičajeno. Razlike između arhivskog gradiva, koje za razliku od bibliotечноg, nije namijenjeno publiciranju, u digitalnoj se eri smanjuju. Ustanove se suočavaju s izazovima trajne pohrane i dostupnosti digitalnih informacija, te je razumljivo zajedničko traženje rješenje. 2004. godine spojeni su kanadski nacionalni arhiv i knjižnica, a 2010. najavljeno je slično spajanje u Novom Zelandu, te u Irskoj 2011. godine.

Više na <http://en.nationaalarchief.nl/newsroom/press/koninklijke-bibliotheek-and-nationaal-archief-to-move-forward-together>

Živana Heđbeli

Racija je počela! Google i IHG brišu linkove za skidanje piratskih albuma

Pri Institutu hrvatske glazbe (IHG) djeluje Odjel za legalnost digitalne glazbe koji je tijekom prosinca 2011. nadgledao najposjećenije svjetske i hrvatske stranice za nelegalnu razmjenu sadržaja i od njihovih vlasnika tražio uklanjanje linkova na oko 20 piratiziranih novijih albuma domaće produkcije.

Tijekom prosinca 2011. na zahtjev IHG-a linkovi na 20-ak albuma u izdanju domaćih diskografa uklonjeni su više od 1700 puta.

Većina stranica odmah po zahtjevu IHG-a bez protupitanja je uklonila nezakoniti sadržaj - što govori o svjesnosti vlasnika stranica da je i razmjena (sharing) zaštićenog sadržaja koji jest intelektualno vlasništvo - nezakonita aktivnost koja ide direktno na štetu glazbenika i ostalih vlasnika sadržaja. Piratima su od 20-k albuma uključenih u pregled (koji se širi na dnevnoj bazi) trenutačno najzanimljiviji ovi:

- Nina Badrić – NeBo; Massimo – Dodirni me slučajno; TBF – Nostalgично Fantastično; Hladno pivo – Svijet glamura; Goran Bare i Majke – Teške boje; Dječaci – Istina
-
- Oliver i Hauser – Noć nek' tiho svira; Zoran Predin i Matija Dedić – Tragovi u sjeti;
-
- Connect – 3jumf; Radio Luksemburg – Radio Luksemburg u boji; Klapa Kampanel – Aj ća volim te; General Woo – Verbalni delikt; B.B.Kong – Ovo je revolucija; Marko Tolja – Božić u kazalištu; The Bambi Molesters – A Night In Zagreb....

Priredio Ivo Tokić, izvor: Business.hr

ZAMP naplaćuje istu stvar tri puta

"Na način kako je cijela priča naplate naknada ZAMP-u postavljena, događa se da ista stvar bude naplaćena i do tri puta. Prvi put naknadu ZAMP-u plati HTV koji proizvede program i izvorno ga emitira, drugi put naknadu za to isto plaća kabelski operator koji ga distribuira, a treći put naknadu za istu stvar će platiti kafić ili hotel koji je spojen na tog kabelskog operatora i javno ga izvodi" naglasio je u razgovoru za Index Đuro Lubura, stalni sudski vještak za telekomunikacije, tehniku i metodologiju prisluškivanja koji je kao vodeći stručnjak od strane suda bio angažiran u nekim sporovima HDS ZAMP-a protiv kabelskih operatora od kojih je ZAMP htio naplatiti naknadu.

Pri tome je Lubura u svojim vještačenjima ustvrdio da kabelski operateri obavljaju samo distribuciju. Naime, ZAMP je od kabelskih operatera zatražio plaćanje naknade za autorska prava što bi zapravo bilo istovjetno da se od kioska koji prodaje novine zatraži plaćanje autorskih prava novinarima samo zato jer prodaju - novine. No, unatoč mišljenu sudskog vještaka, kabelski operateri godinama gube sporove protiv ZAMP-a, a prema sudskoj dokumentaciji razvidno je kako sudovi, zapravo ne uvažavaju mišljenje sudskih vještaka.

"Poznavajući način rada kabelskih operatora, ali i neposrednim uvidom u opremu i rad konkretnih operatora, nedvojbeno sam utvrdio kako kabelski operatori u tehničkom smislu samo distribuira sadržaje koje emitiraju televizijske i radijske kuće. Dakle, kabelski operatori u stvarnom vremenu i bez ikakvog utjecaja na sadržaj samo prenose sadržaj koji netko drugi emitira što se u tehničkom smislu, po mojem mišljenju, nikako ne može smatrati reemitiranjem ili retransmisijom budući bi to podrazumijevalo vremenski odgođeno, ponovljeno emitiranje kao primjerice kada jedna televizija izvorno emitira neku emisiju, a onda je druga televizija ponovno emitira", objasnio je Lubura dodajući da kao vještak nije ovlašten prosuđivati je li trostruka naplata od ZAMP-a zakonita, no kao građanin i korisnik smatra da je riječ o potpuno nelogičnoj naplati koja je štetna za gospodarstvo.

"Da me se ne bi pogrešno razumjelo, veliki sam zagovornik zaštite autorskih prava koja smatram temeljem razvoja i pravne sigurnosti, no ta zaštita mora biti postavljene na logičan i pravičan način što po mojem mišljenju sada nije slučaj", kaže Lubura.

Izvor: Indeks

Još nije vrijeme da web zamijeni šaltere

Jedan od prvih poteza nove Vlade bilo je i ukidanje Središnjeg državnog ureda za e-Hrvatsku te njegova integracija unutar Ministarstva uprave. Ta institucija koja je osnovana još za mandata Vlade pokojnog Ivice Račana, a potom zadržana i u dva HDZ-ova mandata, kao jednu od svojih glavnih funkcija, uz informatizaciju državnih institucija i tijela javne uprave, imala je i poticanje razvoja informacijskog društva, no na kraju se realno pretvorila u još jednu birokratiziranu instituciju koja je uglavnom postala sama sebi svrhom. Uostalom, gotovo potpuni izostanak modernih trendova u informatizaciji javne uprave, kao što je uvođenje web servisa kojima je moguće obavljati usluge javne uprave on-line – što ubrzano postaje

standard u sve većem broju europskih zemalja – samo je jedan od pokazatelja neuspješnosti realizacije misije te institucije.

"Ured nije ispunio neke osnovne zadaće svoga postojanja i nije se nametnuo kao središnje mjesto za informatizaciju za državnu upravu pa smo zbog toga krenuli u drugom smjeru dajući mu snagu i značaj kroz Ministarstvo. Smatramo da će ovom integracijom doći do kritičnog momenta i da će ovime započeti integracija IT-a i njegova centralizacija tamo gdje je to moguće", rekao je Darko Parić, pomoćnik ministra uprave za informatizaciju, istaknuvši kako taj potez nije učinjen samo radi uštede, nego i radi strategije buduću da će tako biti lakše provesti dane politike i projekte po različitim ministarstvima.

Parić je zapravo preuzeo ulogu koju su formacijski do sada imali državni tajnici za e-Hrvatsku. a do sada je bio poznat kao SDP-ov splitski gradski vijećnik, ali i kao CARNetov stručnjak koji se posebice angažirao oko uvođenja optičke infrastrukture u tom gradu. On ističe kako je jedan od ciljeva novog ustroja informatizacija i integracija IT sustava tijela državne uprave u cjelinu, uz bolji protok i obradu informacija, kako bi se informatizirao cjelokupan državni aparat, a IT politika vodila iz jednog ureda. Formacijski, u Ministarstvu će po novom ustrojstvu postojati uprava za e-Hrvatsku kroz koju će bivši ured voditi i raditi sve poslove kao i do sada, ali sada i ojačan Ministarstvom uprave čija je uloga koordinacija ostalih ministarstava i cjelokupne državne uprave. Na tim će poslovima raditi svi djelatnici iz bivšeg ureda, kao i djelatnici iz IT dijela Ministarstva, ukupno njih dvadesetak.

Jedan od prvih zadataka bit će rješavanje problema različitog stupnja informatičke opremljenosti u državnim institucijama. Plan ministarstva je, istaknuo je Parić, sve dijelove državne uprave koji su informatički podkapacitirani dići na viši stupanj te informatizirati procese državne uprave. Prioriteti bi se trebali određivati po projektima, a ne institucijama.

Prema njegovim riječima, prednost će imati projekti integracije postojećih sustava i njihovo optimiziranje, što će ostvariti i određene uštede. Na upit što je s planovima o mogućoj digitalizaciji usluga javne uprave preko web servisa Parić odgovara kako je trenutačno možda još rano govoriti o tome buduću da na adekvatan način još međusobno nisu povezana ni tijela državne uprave kako bi mogla dijeliti podatke.

"Recimo da će naši prvi projekti ići k tome da građanima pojednostavnimo dobivanje dokumenata i informacija. Ovi će projekti iziskivati upravo integraciju navedenih sustava te omogućiti građanima lakši rad s tijelima državne uprave", kaže Parić, koji kao jedan od planova navodi i implementaciju projekata zasnovanih na slobodnom softveru, čime bi država mogla puno jeftinije dobiti sustave koji su joj nužni.

Izvor: Business.hr, autor: Branimir Kovač

Anti-piratstvo ili cenzura interneta?

Ubrzo nakon što je američka vlada ugasila internetsku stranicu Megaupload.com, hakeri su uzvratili istom mjerom i izveli napad na stranice FBI-a koje nisu bile dostupne nekoliko sati. Hakerski kolektiv Anonymous preuzeo je odgovornost za cybernapade kojima su srušene internetske stranice U.S. Justice Departmenta, FBI-a, Universal Musica i M.P.A.A.-a i R.I.A.-e.

"Sada znate što se događa kada naljutite internet", poruka je koju je s portala Washington Posta odaslao David A. Fahrenthold, politički izvijestitelj ovog prestižnog američkog dnevnog lista. Više od 10.000 internetskih stranica, predvođenih Wikipedijom, tijekom 18.1.2012. uključilo se u "blackout"; prosvjed protiv dva zakona koje su američki vlastodršci namjeravali progurati, poznati kao SOPA ("Stop Online Piracy Act") i PIPA ("Protect Intellectual Property Act").

Internetska pobuna u rekordnom je roku polučila pozitivne rezultate. U američkom Kongresu su SOPA i PIPA imali snažnu potporu i u Republikanskoj i u Demokratskoj stranci. Očekivalo se da će bez problema proći glasanje i postati zakoni. Situacija se, međutim, u samo par dana promijenila. Osim što je prosvjed protiv cenzure snažno politički odjeknuo, i kompanije poput Googlea i Facebooka pokazale su da i oni svoje lobiste za trku imaju.

Demokratski senator Benjamin L. Cardin, koji je podržao zakone protiv piratstva, javno je objavio da se predomislio. Isto su učinili i republikanski senatori Marco Rubio i John Cornyn. Šest republikanaca koji su ranije podržavali zakone pismeno su od lidera demokratske većine u Senatu Harryja Reida zatražili odgodu rasprave o SOPA-i, kako bi se u prijedlog zakona unijele neke izmjene. Među onima koji su preko noći promijenili mišljenje je i Darrell Issa, republikanski kongresmen iz Kalifornije: "Čuli smo glas internetske zajednice. Ne možemo glasati o verziji zakona kojoj se protive vodeće internetske kompanije. Očito je da članovima Kongresa treba još puno edukacije o funkcioniranju interneta".

Ovi zakoni, sastavljeni pod pritiskom snažnih lobista iz filmske i glazbene industrije, trebali su stati na kraj internetskom piratstvu. Međutim, pravni jezik kojim su SOPA i PIPA sastavljeni odaje da je pravi cilj bio stvaranje uvjeta za cenzuru interneta. SOPA i PIPA su, uvjereni su mnogi pravni i tehnološki stručnjaci, trebali biti prvi korak prema internetskom "kill switchu", alatu koji bi omogućio gašenje "neposlušnih" internetskih stranica. "Suočeni smo sa zastrašujućim pokušajem cenzure interneta", izjavio je tada Jimmy Wales, otac Wikipedije.

Problem je bio sljedeći: da su SOPA i PIPA prošli američki Kongres i Senat u predloženom obliku, vlasnici internetskih stranica pred zakonom bi morali odgovarati i za sadržaj koji postavljaju njihovi korisnici. Ako netko postavi fotografiju zaštićenu copyrightom na Flickr, Flickr mora odgovarati. Ako netko neovlašteno postavi glazbeni spot ili insert iz filma na YouTube, YouTube mora odgovarati. Ako netko podijeli linkove koji omogućuju "skidanje" zabranjenih sadržaja putem Facebooka, Facebook mora odgovarati.

Kazne koje su SOPA i PIPA predviđale kreću se od pozamašnih novčanih globa, pa do gašenja stranica koje se ocijene distributerima piratskog materijala. Štoviše, iako se radi o zakonskim rješenjima koje predlaže američka vlast, efekte SOPA-e i PIPA-e osjećale bi i stranice izvan SAD-a, s obzirom da alati poput Googlea ili Facebooka na njih više ne bi mogli upućivati. Također, američkim korisnicima pristup takvim, "zabranjenim" stranicama bio bi blokiran. "Nisu SOPA-u pisali ljudi koji ne razumiju kako internet funkcionira. Pisali su ga ljudi koji internet predobro razumiju i žele ga zauvijek promijeniti", objasnio je Lance Ulanoff, glavni urednik portala Mashable. Ulanoff je siguran da se radi o ciljanoj inicijativi protiv slobode izražavanja i medija kojeg je gotovo nemoguće kontrolirati. Prva bitka je možda dobivena. Ali rat za internet je tek počeo.

Ipak, u arenu su u otvorenu borbu ušli i neki od javnosti najpoznatijih osoba. "Internet je najmoćnije oruđe koje imamo na raspolaganju za stvaranje otvorenijeg i povezanijeg svijeta. Ne smijemo dopustiti da slabo promišljeni zakoni stanu na put razvoju interneta. Facebook se protivi SOPA-i i PIPA-i, te će se nastaviti protiviti svakom zakonu koji će štetiti internetu", napisao je na svom profilu Mark Zuckerberg, osnivač Facebooka. "Današnji svijet treba političke lidere koji su za internet. S mnogima od njih smo zadnjih mjeseci surađivali kako bi pronašli bolje alternative za aktualne prijedloge zakona. Pozivam vas da saznate više o ovoj temi i da od svojih kongresnika zatražite da podrže internet", dodao je. Da mu je uistinu stalo da njegova poruka stigne do što većeg broja ljudi, Zuckerberg je

pokazao time što je link na svoj Facebook post objavio i na svom Twitter profilu, kojeg je zadnji put upotrijebio u ožujku 2009. godine.

S druge strane, medijski magnat Rupert Murdoch se preko Twittera okomio na Baracka Obamu i Google, optužujući ih za spregu koja omogućava internet piratstvo. Murdoch je Google nazvao "liderom piratstva, jer omogućava besplatno objavljivanje filmova, koje onda iskorištava za oglašavanje". Još važnije, posredno ih je optužio za duboke veze s Washingtonom, kazavši kako "nije ni čudo da troše milijune na lobiranje". Pritom je Murdoch vjerojatno mislio na činjenicu da je Bijela kuća najavila kako neće podržati kontroverzni SOPA zakon (Stop Online Piracy Act) o spriječavanju piratstva, barem ne u cjelini.

Google je Murdochove komentare ocijenio kao besmislice. "Google poštuje autorska prava i svakog dana naporno radimo kako bi tim autorima pomogli pri obračunavanju s piratstvom", objavio je Google. "Prošle godine smo skinuli pet milijuna stranica iz naših rezultata pretraživanja zbog kršenja pravila o piratstvu. Uložili smo i preko 60 milijuna dolara u borbu protiv nepravilnih oglasa".

Google, Facebook i Twitter smatraju da bi se uvođenjem zakona poput SOPA-e vrlo lako mogle ugroziti inovacije internetskih kompanija i sama nacionalna cyber sigurnost.

Priredio Ivo Tokić , izvor: Indeks.hr, Večernji list

Obrazovanje

Besplatan tečaj talijanskog jezika u knjižnici

Zagrebačka knjižnica Ivane Brlić Mažuranić <http://www.kgz.hr/default.aspx?id=74> pokreće program besplatnog početnog tečaja talijanskog jezika, sudjelujući tako u projektu *65 plus* (više na <http://www.kgz.hr/default.aspx?id=1296>).

Tečaj je, osim osobama treće životne dobi, namijenjen i drugim polaznicima. Samim time, zamišljen je kao međugeneracijski susret na kojem će se na kreativan i zanimljiv način pored jezika, usvajati i znanja iz talijanske kulture i tradicije. Održava se u dva termina, i to:

- petkom od 18.00 do 19.30 sati i
- subotom od 09.00 do 10.30 sati.

Tečaj je rezultat suradnje s *Centrom za talijanski jezik Benvenuti*, a vodi ga Željka Dermit, prof. talijanskog jezika i književnosti. Prvi satovi održani su 11. studenoga 2011., a tečaj će, prema očekivanjima, potrajati do sredine lipnja 2012. godine.

Priredio Ivo Tokić

Poplava plagijata i simbolične, lažne retrakcije u srpskim znanstvenim časopisima

Svaki deseti članak objavljen u zadnje dvije godine u Srpskim znanstvenim časopisima je plagijat. Ali samo ih je nekoliko povučeno. Prvi korak prema otkrivanju i ispravnom povlačenju takvih radova te adekvatnim sankcijama nečestitih znanstvenika je svakako i otvorena i argumentirana rasprava o ovome velikom problemu znanstvenih zajednica zemalja u našoj regiji.

Čak 11 % znanstvenih članaka objavljenih u srpskim časopisima je plagijat, zaključak je istraživanja Centra za evaluaciju u obrazovanju i nauci (CEON) u Beogradu (više na http://ceon.rs/pdf/dopis_mntr_plagijarizam_eng.pdf). Ali unatoč tome javno dostupnom podatku, pomoćnik ministra nauke, Tibor Sabo, izjavio je za tamošnje novine *Danas* da plagiranje "nije previše rasprostranjeno". Sabo kaže da su nedavno otkrivena samo četiri plagijata – zanemarujući rezultate istraživanja koje je otkrilo 240 plagijata srpskih autora objavljenih u 2008-2009. na engleskom jeziku.

Da se rezultatima dodaju i članci na srpskom i oni stranih autora objavljenih u srpskim časopisima situacija bi bila još i mnogo gora.

Osim zataškavanja epidemije plagijata, koju tamošnji mediji nazivaju "javnom tajnom", šokantno je i ponašanje samih uredništava časopisa – čuvara znanstvenog zapisa. CEON-ovo istraživanje pokazalo je da su urednici manje skloni uočiti plagijat nego nezavisni analitičari. Nakon objave preliminarnih rezultata prošloga siječanja, uslijedio je tek mali, simboličan broj povlačenja plagiranih članaka.

CEON održava i nacionalni citatni indeks te svojevrstu bazu znanstvenih časopisa, SCIndeks, iz kojega su nakon istraživanja zbog višestrukih prijestupa sa plagijatima i "manipulativnim citiranjem" isključili tri časopisa. Pretraživanjem SCIndeksa pronalazi se svega šest retrakcija, tj. povlačenja ili poništavanja radova, od preko 80.000 radova objavljenih u 400-tinjak časopisa. No ni tih šest nije povučeno prema svima dostupnim preporukama kao što su one tijela Committee on Publication Ethics (COPE). Naime, iako su objavljene kratke obavijesti o povlačenju, četiri članka su još uvijek dostupni u potpunosti kao da se nikada ni nisu povukli. Kako nazvati takva poništavanja - lažne retrakcije? Retrakcije radi reda?

Znamo zašto se plagira – objavljivanje znanstvenih radova broji se pri napredovanju u zvanju. I dok za kvalitetan rad često trebaju godine rada, prepisati se može u jedno popodne, uz kavicu. A zašto i ne, ako čak i kada se plagijat otkrije, nitko ne snosi posljedice?

Slično je i u Hrvatskoj, iako kod nas još uvijek nema istraživanja koja bi kvantificirala broj plagijata na nacionalnom nivou. No broj i način retrakcija je uglavnom poražavajući.

U Srbiji su povučeni članci iz časopisa: Srpski arhiv za celokupno lekarstvo (2 članka povučena u 2010.), Stomatološki glasnik Srbije (2010.), Computer Science and Information Systems (2010.), Vojnosanitetski pregled (2009.) i Ekonomski anali (2006.).

Obavijesti o retrakcijama koje su ovi časopisi objavili su dobre jer navode koji se članci i iz kog razloga povlače, ali su nedostatne jer ne citiraju mišljenja autora povučenih članaka kako je to preporučeno i uobičajeno. Autor članka povučenog iz Vojnosanitetskog pregleda, Vuk Mijailović, kaže da je o retrakciji saznao od prijatelja, dodajući: "nije mi data prilika da javno objasnim razloge kako je nastao plagijat". "Do greške je došlo zbog mog neiskustva," kaže Mijailović, jer je prvi članak objavljen bez njegovog znanja, što je opet šokantan način uređivanja časopisa ako je zaista tako bilo. Ali bez obzira, preporučena praksa je kontaktirati autore članka i s njima u konzultacijama povući članak sa njihovom isprikom i objašnjenjem propusta.

Možda najgori način povlačenja je onaj iz Stomatološkog glasnika Srbije čija obavijest kaže da je članak iz 2009. "povučen, odnosno poništen, i ne nalazi se u bazi podataka ovog časopisa. Time se onemogućava navođenje ovoga rada u bibliografiji potpisanih autora i sprečava njegovo eventualno citiranje." Iako zvuči principijelno, uredništvo uopće nije maknulo plagirani članak sa svoje web stranice ili iz SCIndeks-a, što je upravo suprotno tvrdnjama u obavijesti u povlačenju. Tko tu koga vuče za nos?

Slično je i sa retrakcijom članka turskih autora objavljenog 2010. u bosanskom časopisu *Bosnian Journal of Basic Medical Sciences*. Taj članak još uvijek nije označen kao povučen na njihovoj web stranici – nema veze između obavijesti o povlačenju i samoga plagiranog članka.

Urednici Ekonomskih analiza su bili malo dramatičniji u svojoj obavijesti: "Redakcija Ekonomskih analiza žali što mora da obavijesti svoje čitateljstvo da se dogodio jedan nemili događaj." Pokazalo se da jedan članak iz analiza "nije originalan i da jednostavno predstavlja plagijat" pa redakcija povlači rad iz časopisa, "što znači da svako njegovo citiranje ili navođenje u popisima literature i bibliografijama nije dozvoljeno i u skladu s tim, redakcija je povukla ovaj tekst sa web-stranice časopisa i poduzela korake da se on ukloni i sa svih drugih relevantnih stranica Interneta". Ta redakcija se i ispričala autorima

originalnog rada te znanstvenoj javnosti, kao i čitateljima i zaista izbrisala članak sa svoje stranice ali i iz SCIndeksa.

Jedini problem je što su preporuke da se povučeni radovi ne brišu, to jest ne uklanjaju u cijelosti iz časopisa, nego da se jasno označe kao povučeni, ali ostave tamo. Naime, zbunjujuće je samo izbrisati članak bez traga, iskrenije je i od veće koristi ga javno identificirati kao povučenog.

Najbolja od ovih šest retrakcija je iz časopisa Computer Science and Information Systems. Urednici su ostavili naslov članka i informacije o autorima na web stranici ali su ispod toga, tamo gdje je nekad stajao članak, postavili upravo obavijest o retrakciji i link (poveznicu) na originalni rad. Slično je povučen i članak slovenskih autora s Instituta Jožef Stefan u britanskom časopisu Europhysics letters, koji je objavljen u 2011. bez znanja šestorice od osmero koautora zbog čega je i povučen. Na web stranici gdje je članak sada stoji i obavijest o povlačenju, jasno istaknuta žutom bojom iznad sažetka samoga članka.

Zanimljivo je i da se većina plagijata ne otkriva u postupku uređivanja i recenzije iako je to s današnjom tehnologijom jednostavno i trebalo bi biti rutinski. Pitam se kako je tek sa gorim primjerima znanstvene nečestitosti, kao npr. izmišljanja i manipulacije podacima, rezultatima, neetičnim istraživanja i sl. Prvi korak prema otkrivanju i povlačenju takvih radova te adekvatnim sankcijama nečestitih znanstvenika, od zabrane objavljivanja, otkaza pa u težim slučajevima i sudskih procesa, je svakako i otvorena i argumentirana rasprava o ovome velikom problemu znanstvenih zajednica zemalja u našoj regiji.

S obzirom da se većina znanstvenika i znanstvenih časopisa i u Hrvatskoj i u Srbiji financira upravo iz državnih proračuna, to se tiče i svih stanovnika koji plaćaju poreze u ovim državama. Mislim da ćemo se svi složiti da ako već financiramo znanstvenike i časopise onda bi trebalo financirati izvrsnost i čestit rad, a ne razno-razne plagijatore i urednike kojima nije stalo da se adekvatno brinu o znanstvenom opusu.

Izvor: Jutarnji list, autor Mićo Tatalović

Promocija

Pisci na mreži kao Suradnici u učenju

S ciljem da se pisce jednom mjesečno predstavi učenicima i potakne čitanje, osmišljen je projekt "Pisci na mreži" pri Agenciji za odgoj i obrazovanje, u okviru Microsoftova programa "Suradnici u učenju", a dio je stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika.

Stručnjaci Agencije za odgoj i obrazovanje ističu da "tekstovi pisaca moraju biti poticajni za čitanje u školi tijekom različitih oblika neposrednog odgojno-obrazovnog rada: redovne nastave hrvatskoga jezika i različitih izvannastavnih aktivnosti".

Na razgovorima su prisutni autori svih žanrova, poezije, proze i drame, a govori se i o njihovim uredničkim, kritičarskim, novinarskim, učiteljskim ili slobodnim umjetničkim zanimanjima.

Do sada se u deset mjeseci predstavilo deset autora: Zoran Ferić, Ivana Simić Bodrožić, Krešimir Bagić, Damir Miloš, Ivica Prtenjača, Edo Popović, Zvezdana Jembrih, Sanja Lovrenčić, Olja Savičević Ivančević i Branko Čegec.

Na ovim susretima pisci ne komuniciraju samo s prisutnim učenicima i nastavnicima, već i s većim brojem sudionika iz različitih dijelova Hrvatske i izvan nje i to virtualno tijekom dvosatnoga webinara.

- Susreti se snimaju i pohranjuju na vlastito internetsko sjedište da bi bili na raspolaganju za korištenje u nastavi, poticali diskusiju učenika na forumu u sklopu internetskog sjedišta projekta i izvan termina susreta. Također će se izraditi internetsko sjedište za predstavljanje i objavu snimki susreta, pripremljenih tekstova, životopisa pisca i drugih relevantnih tekstova te za diskusiju učitelja, nastavnika i učenika - ističu organizatori.

Javljanja učenika pokazuju, pak, da postoji velik broj zainteresiranih i da su vrlo brzo spremni reagirati na sadržaj, što znači da postavljaju kvalitetna pitanja i spremno se uključuju u raspravu koju moderiraju stručnjaci Agencije Miroslav Mićanović i Mirela Barbaroša Šikić.

Pripremio Ivo Tokić, izvor: Slobodna Dalmacija

General Motors vs. Microsoft

(forvarduša, ako i nije istina, dobro zvuči)

Na informatičkom sajmu COMDEX, Bill Gates je usporedio računarsku i auto industriju i izjavio: "Da je GM držao korak sa razvojem tehnologije kao što je računarska industrija to radila, sada bismo vozili automobile po cijeni od \$25, koji bi sa galonom goriva prelazili 1000 milja."

Kao odgovor na Billove komentare, General Motors izdao je priopćenje za javnost: Da je GM razvijao tehnologiju kao Microsoft, svi bismo vozili aute sa sljedećim svojstvima:

1. Bez apsolutno ikakvog razloga, auto bi se slupao dva puta dnevno.
2. Svaki put kada se obojaju linije na putu, morali bismo kupiti novi auto.
3. Povremeno bi vaš auto jednostavno crkao na autoputu, bez ikakvog razloga. Morali biste stati sa strane, zatvoriti sve prozore, ugasiti auto, izići iz njega, ponovo ući, upaliti auto i ponovo otvoriti sve prozore prije nego što biste mogli nastaviti dalje. Iz nekog razloga, ovo biste prihvaćali kao normalno.
4. Povremeno, izvođenje nekog manevra kao što je skretanje ulijevo, prouzročilo bi gašenje vašeg automobila koji se ne bi mogao ponovo upaliti. U tom slučaju biste morali ponovo instalirati motor.
5. Macintosh bi napravio auto koji se napaja solarnom energijom, koji je pouzdan, pet puta brži i dvostruko jednostavniji za voziti, ali bi mogao voziti na samo 5 % putova.
6. Lampice upozorenja za ulje, temperaturu vode i alternator bi sve bile zamijenjene jednim svjetlosnim upozorenjem na kojem bi pisalo: "This Car Has Performed An Illegal Operation."
7. Sistem za izbacivanje zračnih jastuka bi prije izbacivanja pitao, "Are you sure?"
8. Povremeno, bez ikakvog razloga, vaš bi se auto sam zaključao i ne biste mogli ući sve dok istovremeno ne pritisnete bravu, okrenete ključ i uhvatite se za radio antenu.
9. Svaki put kada se pojavi novi auto, kupci bi morali ponovo učiti voziti, jer nijedna od kontrola ne bi radila na isti način kao na starim automobilima.
10. Morali biste pritisnuti dugme "Start" da biste ugasili motor.

Pripremio Ivo Tokić.

Jezični priručnik Coca-Cole

Knjiga *Jezični priručnik Coca-Cole HBC Hrvatska* nastao je u okviru projekta *Kultura poslovne komunikacije* u razdoblju od listopada 2008. do rujna 2011. godine.

Prvotno je bio zamišljen kao praktičan priručnik namijenjen uporabi unutar tvrtke i podizanju razine poslovne komunikacije zaposlenika s kupcima i potrošačima. Kako je tijekom svojega trogodišnjeg nastanka obuhvatio više od dvije tisuće riječi i naziva koji su ovjereni na visokoj znanstvenoj razini, tvrtka ga je odlučila pokloniti Hrvatskomu poslovnom savjetu za održivi razvoj i tako ga učiniti dostupnim javnosti.

Priručnik su pripremili Lana Hudeček i Maja Matković u suradnji s Igorom Čutukom, a dostupan je na stranici <http://www.prirucnik.hr/img/Jezični-priručnik-Coca-Cole-HBC-Hrvatska.pdf>

Priručnik nije pravopis, nije gramatika, nije rječnik. On je praktično pomagalo, vrsta praktičnoga i namjenskoga jezičnoga savjetnika, nastalo na temelju zbirke tekstova lektoriranih tijekom dviju godina, a u kojoj su tekstovi namijenjeni unutarnjoj i vanjskoj komunikaciji koja se u tome razdoblju odvijala u tvrtki Coca-Cola HBC Hrvatska.

Zbirku tekstova čine poslovni dopisi svih vrsta, promidžbeni i marketinški materijali, plakati, leci, organizacijske obavijesti, objave za medije, članci za tvrtkin časopis *Ljudi* itd. Tijekom tih dviju godina rješavane su gotovo svakodnevno različite jezične dvojbe i svi jezični problemi na koje se naišlo uvršteni su u ovaj priručnik.

U pravopisnim rješenjima ovaj priručnik slijedi Babić-Finka-Mogušev pravopis iz 1996. godine koji je prije njegova nastanka prihvaćen kao pravopisni standard Coca-Cole HBC Hrvatska i koji je do danas jedini pravopis što ga je Ministarstvo obrazovanja, znanosti i športa odobrilo za službenu uporabu u školama u Republici Hrvatskoj.

Priručnik je nastao na temelju stvarnoga i konkretnoga materijala te stoga njegova korisnika, osobito korisnika rječničkoga dijela, može začuditi zašto se u njemu neke riječi nalaze, a druge ne nalaze. Odgovor je na to da je on stvoren stvarnim korpusom tekstova i njime određen. To je i objašnjenje zašto su u rječničkome dijelu odgovori na neke pravopisne dvojbe, a na druge nisu, zašto u njemu ima pojedinih marketinških, informatičkih, financijskih i ostalih naziva, a drugih nema.

Priručnik se sastoji od triju osnovnih dijelova: teorijskoga, u kojemu se po jezičnim razinama nastoje obuhvatiti svi općenitiji jezični problemi uočeni u korpusu tekstova na temelju kojega je nastao, rječničkoga, u kojemu se abecednim redom navode riječi i izrazi, i to tako da se s lijeve strane u

pravilu donosi riječ s kojom je povezan kakav uporabni problem, a s desne strane prijedlog rješenja tog problema, a u trećemu su dijelu dodaci koji daju smjernice za rješavanje svakodnevnih problema pisane komunikacije te organiziran popis ustrojbenih jedinica Coca-Cole HBC Hrvatska koji je posljedica uspješna nastojanja da se u ustrojbeni unese i jezični red.

(iz Predgovora)

HRVATSKI JEZIK U
POSLOVNOJ KOMUNIKACIJI

Jezični priručnik Coca-Cole HBC Hrvatska

Pravopisni jezik u poslovnoj komunikaciji

engleskoga jezika, a u 3. točki daje se pregled najčešćih jezičnih (pravopisnih i gramatičkih) nepravilnosti u tim stilovima.

1.5.

Ustrojstva koja treba izbjegavati u administrativnome stilu

Neka ustrojstva koja se često pojavljuju u administrativnim tekstovima ne treba upotrebljavati. To su npr.:

*izvršiti dostavu >
dostaviti*

*na neučinkovit način >
neučinkovito*

*na razini Hrvatske >
u Hrvatskoj*

*od iznimne je važnosti >
iznimno je važno*

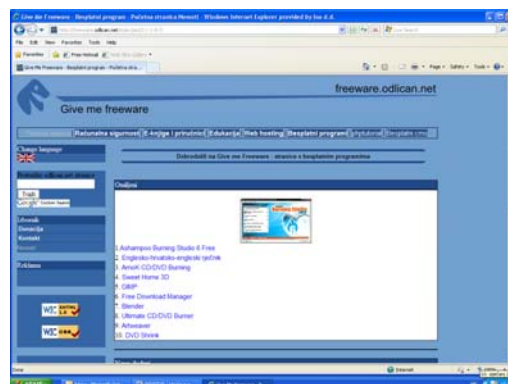
*od velike je važnosti >
veoma je važno*

Web sadržaji

Give me Freeware - stranice s besplatnim programima

Stranica Give Me Freeware na adresi <http://freeware.odlican.net/index/jez/2-1-1-0-7/> pruža linkove na javno dostupni besplatni sadržaj na Internetu. Treba imati na umu da Give Me Freeware ne preuzima odgovornost za upotrebu besplatnih sadržaja i besplatnih alata do kojih se može doći upotrebom ovih stranica. Dostupni su izbor najboljih besplatnih programa, besplatni online alati, besplatna edukacija, besplatne elektronske knjige.

Ivo Tokić

Počelo je! Slovenci počinju naplaćivati web sadržaj

Slovačka tvrtka Piano Media, pokrenuta prošle godine, počela je osvajati tržište bivše Jugoslavije. Prva je na redu Slovenija, točnije od 16. siječnja devet je slovenskih izdavača postavilo pay wall prema svojim čitateljima. Od tog datuma Piano Media je postavio svoj sustav za naplatu na internetske stranice Dela, Večeri, Primorskih Novica, Gorenjskog Glasa, Dolenjskog Lista, Ekipa.org, AutoBilda, Požareport.si, Računalniških Novica te Dnevnika, ali naplata nije odmah počela.

Ispočetka su se korisnici poticali na registraciju, a prema najavama od 30. siječnja sav sadržaj na navedenim stranicama i portalima je šifriran za nepretplatnike. Slovenski izdavači usuglasili su i cijene: 2 eura tjedno, 5 eura mjesečno ili 50 eura godišnje.

"Piano Media pregovara i s hrvatskim izdavačima. Koliko se doznaje, izdavač Styria, koji bi po veličini odgovarao Piano Mediji kojoj je za početak potrebna podrška velikih izdavača – dosad nije pokazivao interes za taj oblik naplate sadržaja. "Styria je usmjerena na broj posjeta i na oglašavanje, odnosno pokušava zaraditi tim putem", smatraju stručnjaci. Kako bilo, neki oblik naplate sadržaja – putem Piano Medije ili drugih sustava monetizacije – u sljedećih godinu i pol dana zaživjet će i u Hrvatskoj.

Izvor: Business.hr

Poštanski sandučić za komentare i prijedloge čitatelja

Poštovani čitatelji,

e-mail adresa uredništva: ivo.tokic@ina.hr

Želimo čuti što mislite o našem glasilu, vaše prijedloge čega bi trebalo biti više, a čega manje, kako bi nam pomogli da budemo korisniji.

Uredništvo

HID-Drobilica

Glavni urednik : mr.sc. Ivo Tokić, tel. 01/2381-624, e-mail: ivo.tokic@ina.hr

Članovi uredništva: dr.sc. Živana Heđbeli, Marina Mayer, dr.sc. Daniela Sruga, mr.sc. Irena Pilaš
HID

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, Hrvatska

Tel.: +385 1 3722 643; faks: +385 1 3722 630 <http://www.hidd.hr>

Matični broj: 0513814

Žiro račun: 2340009-110007285